

OBLEKA IMA MOČ. USPEŠNI SE TEGA ZAVEDAJO.

Oblikovati lastno podobo je svojevrsten izziv, saj mora odsevati posameznikovo osebnost.

| Lea Pisani

Že prof. dr. Anton Trstenjak je zapisal: »Obleka je za človeka civilizirane družbe tako neposredno, res nikoli prav povsem odložljivo sredstvo javnega obnašanja, da se niti ne zavedamo, kako zelo in res primarno je obleka sama na sebi pozivanje javnosti in oglašanje pred javnostjo, da se ozre na človeka, da pritegne nase, torej dobesedno reklama. Vse druge reklame so psihološko daleč v ozadju, skrite 'za' in 'pod' obleko. Vsaka druga reklama je ne le bolj posredna, marveč tudi tako ali drugače izjemna, medtem ko obleko nosi vsakdo stalno in neposredno na sebi in ga tudi relativno najmanj stane, manj kot vsaka druga reklama, ki sodi že med 'luksuzne artikle'.«

Priporočila o oblačilih za določeno priložnost ali s tujko dress code so pravila kombiniranja oblačil in dodatkov za različne slovesne, poslovne, neformalne in športne priložnosti. Označujejo lahko določen poklic, družbeno skupino ali pripadnike subkultur. Vse družbe poznajo določena pravila oblačenja, veliko je tudi nenapisanih, vendar jih večina pripadnikov razume. V zahodni kulturi so se najpogosteje oblikovale na podlagi družbenih in političnih sprememb.

Sproščeno ne pomeni razpuščeno

V novem tisočletju je v različnih poslovnih okoljih vedno več ljudi, ki jim ni treba nositi suknjiča in kravate ali kostima. Obleko in

kostim si nadenejo za pomembnejše poslovne dogodke in pogovore za službo. Le managerke in managerji na visokih položajih v podjetjih, kjer je konservativna podoba zelo pomembna, so tako oblečeni vsak dan.

Neformalno, sproščeno oblačenje v poslovnem svetu lahko primerjamo s tikanjem. Tikanje je pozitivno za dober prijateljski odnos, timsko delo in sproščeno poslovno ozračje, vendar ni primerno za vsa poslovna okolja in za vse zaposlene. Je pa res, kot pišeta v svoji knjigi z naslovom *Business Casual Made Easy* Ilene Amiel in Angie Michael, da je sproščeno oblačenje edini privilegij zaposlenih, ki delodajalcev ne stane nič, niti centa, in dobiva najbolj gromek aplavz.

Problem je le, da veliko ljudi ne pozna ravni sproščenega oblačenja in zakonitosti kombiniranja oblačil. Sherry Maysonave v svoji knjigi *Casual Power* imenuje zmedo na področju neformalnih oblačil in njihovih ravni kar sproščena oblačila in sindrom zmede ali CCS (*Casual Confusion Syndrome*).

Pa vendar, če se je do recesije leta 2009 zdelo, da bodo uniforme izgubile, da bosta moška poslovna obleka in ženski kostim samo še preteklost, so se zdaj razmere spremenile. Konservativna podoba spet pridobiva pomen, ljudje želijo videti bolj formalno oblečeno osebo, ki vzbuja vtis zanesljivosti in zaupanja.

Dvanajst ravni oblačenja:

Novo tisočletje je zaznamovano s pretežno neformalnim oblačenjem, a vendarle lahko oblačila, ki jih nosimo, razdelimo v dvanajstih ravni, katerih poimenovanja so v angleškem jeziku že uveljavljena ali pa se uveljavljajo. Ves čas se rojevajo nove angleške skovanke kot npr. *wedding casual* za sproščeno oblačilo za poročno slovesnost ali *spiffy casual* za sproščeno sodobno oblačilo s slogom. Prav zato, ker moda ponuja toliko slogov, bi bilo koristno poznati vseh dvanajst ravni oblačenja, njihova poimenovanja in vsebino ter jih uporabljati pri pripisih na vabilih ter tudi sicer v pisnem in pogovornem jeziku.

Foto: Ciril Jazbec

Če se je do recesije zdelo, da bosta moška poslovna obleka in ženski kostim samo še preteklost, se konservativna podoba spet vrača. Ljudje želijo videti bolj formalno oblečeno osebo, ki vzbuja vtis zanesljivosti in zaupanja.

1. FRAK

Frak je najslavesnejša raven. Poleg fraka sodita sem tudi slovesno vojaško oblačilo in narodna noša.

Izrazi, pripisani vabilu

White tie, full dress, tail coat, evening formal, very formal, ultra formal.

Na to raven sodijo tudi oblačila: military dress, traditional dress, national costume, mess dress.

2. DNEVNI FRAK

Dnevni frak je enakovreden fraku, vendar za dnevne slovesne priložnosti, najpogosteje za poroke.

Izrazi, pripisani vabilu

Cutaway, day semi formal, morning coat, la jaquette, tight.

3. SMOKING

Smoking je oblačilo za večerne slovesne priložnosti. Smokinga naj se ne bi dotaknili sončni žarki, kar pomeni, da ga lahko pozimi oblečemo prej kot poleti.

Izrazi, pripisani vabilu

Neizogibna izbira smokinga: black tie, tuxedo, evening semi formal, dinner jacket, dinner suit. Gostitelj priporoča smoking, vendar si lahko oblečete tudi temno obleko: black tie invited, black tie preferred.

Smoking ni tako zelo nujen: black tie optional.

Na to raven sodijo tudi oblačila: military dress, traditional dress, mess undress – ti izrazi so napisani poleg izraza black tie.

4. DNEVNI SMOKING

Dnevni smoking je enakovredno oblačilo smokingu, vendar za dnevne slovesne priložnosti. Ta raven oblačenja v Sloveniji ni uveljavljena, tudi po svetu se le redko uporablja.

Izrazi, pripisani vabilu

The stroller, stresemann, black lounge, director.

5. KOKTAJL OBLAČILO

Koktajl oblačilo se nosi za slovesnejše večerne priložnosti. Moški imajo lahko za raven temna obleka in koktajl oblačilo isto obleko.

Izraza, pripisana vabilu

Cocktail dress, evening informal.

6. TEMNA OBLEKA, TRADICIONALNA POSLOVNA OBLEKA

Ta raven oblačenja je primerna za najbolj formalne in tudi slovesne poslovne dnevne dogodke. V Sloveniji je bila temna obleka v prejšnjem sistemu najslavesnejša obleka.

Izrazi, pripisani vabilu

Traditional business attire, international standard business attire, business formal, day informal, lounge suit.

7. DNEVNA POSLOVNA OBLEKA

Dnevno poslovno obleko nosijo poslovneži in politiki na višjih položajih za vsakodnevne običajne poslovne priložnosti. Njihov cilj je formalna, a tudi sodobna podoba.

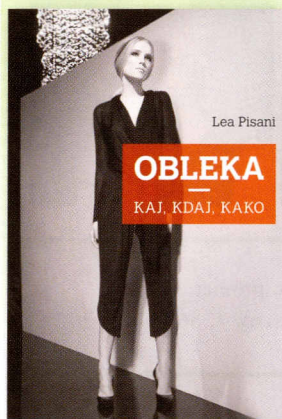
Izraz, pripisan vabilu

Business standard.

8. SPROŠČENA POSLOVNA OBLEKA

Ta raven v poslovnem svetu dopušča več možnosti oblikovanja osebnega sloga. V sproščeno poslovno obleko je v Sloveniji v manj formalnem poslovnem svetu oblečenih največ ljudi.

O KNJIGI OBLEKA – KAJ, KDAJ, KAKO

Prav vsi se vsak dan oblečemo. Pa o obleki kaj vemo? Jo znamo kupiti, kombinirati in izbrati za različne priložnosti? Poznamo njeno zgodovino in sporočilnost? Znamo v poslovnem svetu uporabljati sproščena oblačila ali s tujko casual?

V knjigi boste našli priporočila o oblačilih za določeno priložnost, vse o moški in ženski obleki, nasvete za izbiro modnih dodatkov, priporočila za izbiro oblačil, ki ustrezajo vaši postavi in veliko drugega.

Izrazi, pripisani vabilu

Business casual, executive casual, corporate casual.

9. SPROŠČENA ELEGANTNA OBLEKA

Za to raven oblačenja imamo že izraz, ki pa ni pravilen – športno elegantno. Z njim imamo v mislih oblačila, v katerih se udobno počutimo in so primerna za veliko poslovnih okolij, za ljudi, ki niso na vodilnih položajih.

Izrazi, pripisani vabilu

Smart casual, casual chic, resort casual.

Dressy casual, casual elegance, dressy resort casual, elegant resort attire – ti izrazi govorijo o rahlo bolj elegantni podobi kot izraz smart casual.

10. SPROŠČENA OBLEKA

Naj vas angleški izraz ne zmede. Gre za raven oblačenja, ki je primerna za naš prosti čas, ko se športno ne udeležujemo. To so oblačila, ki jih nosimo na prostem ali po opravkih v urbanem okolju, kjer srečujemo ljudi. Izjema so oblačila za golf, ki sodijo na to raven.

Izraz, pripisan vabilu

Sporty casual (izraz izvira iz obdobja, ko so bila oblačila za šport veliko bolj formalna, kot so danes).

11. OBLEKA ZA PROSTI ČAS

Oblučila, ki jih nosimo na prostem, za vsakdanje opravke doma, na sprehodu po plaži, za sprehod v naravi.

Izrazi, pripisani vabilu

Saturday casual, leisure casual, rugged casual.

12. ŠPORTNA OBLEKA

Oblučila za različne športne dejavnosti, pri katerih ste fizično intenzivno aktivni (tek, kolesarjenje, plavanje, smučanje, jadrnanje).

Izraz, pripisan vabilu

Active casual.

Lea Pisani je svetovalka za celovito podobo osebnosti. O kulturi oblačenja in zavestnem oblikovanju videza izobražuje zaposlene v podjetjih in je predavateljica na Visoki šoli za dizajn v Ljubljani.